

PROGRAMA DE GESTIÓ DE COLÒNIES FELINES DE PALAFRUGELL

1. Introducció i objectius

Els gats ferals son gats amb un baix o nul grau de socialització i que han perdut el seu caràcter domèstic degut a que han estat perduts, abandonats o perquè son descendents d'altres gats de carrer. Aquests animals viuen en llibertat en entorns urbans i s'agrupen en colònies en les zones on troben un punt constant d'alimentació, habitualment per que hi ha persones que els proporcionen aliment amb la intenció d'ajudar-los. Aquest fet, afegit a l'elevada capacitat reproductiva de les femelles, comporta la superpoblació de les colònies i l'aparició de situacions no desitjables com per exemple, perjudicis a la fauna autòctona, aparició de problemes de salut pública, conflictes de veïnatge, deteriorament de les condicions de l'entorn i problemes de salut per als mateixos animals.

Per minimitzar aquests problemes és necessari aplicar una gestió ètica i adequada d'aquestes colònies amb l'objectiu de:

- Evitar l'increment del nombre de gats de les colònies.
- Millorar-ne el seu estat sanitari.
- Mantenir unes bones condicions de salubritat a l'entorn dels punts d'alimentació.
- Reduir l'impacte negatiu dels gats ferals en l'entorn.

Amb aquest objectiu, l'Ajuntament de Palafrugell va aprovar l'any 2022 l'Ordenança municipal reguladora de la tinença, el benestar i la protecció dels animals, la qual dedica l'article 48 a la regulació de les colònies felines.

Així mateix, la Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i el benestar dels animals, estableix a l'article 39, que correspon a les entitats locals el desenvolupament de Programes de Gestió de Colònies Felines, indicant la relació d'aspectes que aquests hauran d'incloure.

En aquest marc, es presenta el Programa de Gestió de Colònies Felines de Palafrugell, una eina que pretén traslladar a l'àmbit operatiu la regulació de les colònies felines de l'Ordenança municipal i desenvolupar-ne aquells aspectes que siguin necessaris per donar compliment a les noves obligacions de la Llei 7/2023.

2. Definicions

* Definicions segons la Llei 7/2023 de 28 de març, de protecció dels drets i el benestar dels animals:

Centre de protecció animal: establiment per a l'allotjament i la cura dels animals extraviats, abandonats, desemparats o incautats, siguin de titularitat pública o privada, dotat de la infraestructura adequada per a la seva atenció i de les autoritzacions legalment aplicables.

CER: mètode de gestió que inclou la captura, esterilització i tornada de gats comunitaris a través de mitjans no lesius per als animals

Colònia felina: es considera colònia felina un grup de gats de l'espècie *Felis catus*, que viuen en estat de llibertat o semilibertat, que no poden ser abordats o mantinguts amb facilitat pels éssers humans a causa del seu baix o nul grau de socialització, però que desenvolupen la seva vida al voltant d'aquests per a la seva subsistència.

Cuidador/a de colònia felina: persona, degudament autoritzada, que atén els gats pertanyents a una colònia, seguint un mètode de gestió de colònies felines, sense que es pugui considerar persona titular o responsable dels seus gats.

Esterilització: mètode clínic practicat per professionals veterinaris col·legiats pel qual es fa una intervenció quirúrgica o medicamentosa sobre l'animal amb l'objectiu d'evitar-ne la capacitat reproductora.

Gat comunitari: es considera gat comunitari aquell individu de l'espècie *Felis catus*, que viu en llibertat però vinculat a un territori i que no pot ser abordat o mantingut amb facilitat pels éssers humans a causa del seu baix o nul grau de socialització, però que desenvolupa la seva vida al voltant d'aquests per a la seva subsistència.

Gat rondador: aquell gat que surt sense supervisió a l'exterior de la llar del titular.

Gestió de colònies felines: procediment normalitzat, d'acord amb el desenvolupament reglamentari establert per l'administració competent, mitjançant el qual un grup de gats comunitaris no adoptables són alimentats, censats i sotmesos a un programa sanitari i de control poblacional CER, controlant l'arribada nous individus.

Eutanàsia: mort provocada a un animal per mitjà de valoració i intervenció veterinària i mètodes clínics no cruels i indolors, amb l'objectiu d'evitar-li un patiment inútil que és conseqüència d'un patiment sever i continuat sense possibilitat de cura, certificat per veterinaris.

Reubicació: mètode pel qual, en les condicions excepcionals recollides en aquesta llei, es retira una colònia felina d'un emplaçament, traslladant-se a un de nou condicionat a aquest efecte, amb la supervisió d'un professional veterinari i respectant el benestar salut dels gats.

* Definició segons l'Ordenança municipal reguladora de la tinença, el benestar i la protecció dels animals:

Carnet de persona alimentadora: document oficial proporcionat per l'Ajuntament de forma gratuïta a aquelles persones que cuiden de colònies de gats ferals; el mateix els permet cuidar i alimentar als gats de la colònia, sempre que això no impliqui un risc sanitari per als animals o les persones i sempre que es compleixin els requisits i compromisos establerts per part de l'Ajuntament.

3. Referències

- Decret Legislatiu 2/2002, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de protecció dels animals.
- Ordenança municipal reguladora de la tinença, el benestar i la protecció dels animals de Palafrugell.
- Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i el benestar dels animals.
- Guia jurídica per a la gestió local de les colònies felines. Les obligacions dels ajuntaments en matèria de gats de carrer. Elaborada per l'Associació Catalana de Municipis (actualització juny 2024)

4. Agents implicats en la gestió de les colònies urbanes de gats

a. L'**Àrea de Medi Ambient** de l'Ajuntament de Palafrugell serà la responsable de:

- Formalitzar l'adhesió al servei comarcal de gestió de colònies felines, que inclou el servei captura i retorn dels gats a les colònies i el servei veterinari.
- Aplicar el Programa de control de colònies felines i que aquest es desenvolupi d'acord amb la normativa vigent.
- Controlar les colònies felines mitjançant el mètode CER (Captura, Esterilització i Retorn).

- Disposar d'un registre de colònies felines i actualitzar-lo regularment.
  - Determinar la ubicació dels punts d'alimentació controlats de les colònies felines.
  - Tramitar l'establiment dels punts d'alimentació controlats.
  - Tramitar les sol·licituds d'autorització de persones alimentadores de gats ferals.
  - Lliurar els carnets a les persones alimentadores després de la seva sol·licitud i verificació de la documentació.
  - Col·locar els elements necessaris per a mantenir les condicions de salubritat i benestar als punts d'alimentació controlats, amb la identificació visible del punt i la senyalització de la prohibició de donar menjar als gats si no es tracta de personal autoritzat.
  - Mantenir i realitzar un seguiment del mobiliari dels punts d'alimentació controlat.
  - Assessorar i sensibilitzar en matèria relativa a gats i colònies felines.
  - Coordinar les accions entre els diferents agents implicats.
  - Tramitar possibles subvencions i altres fonts de finançament.
  - Comunicar anualment a la Generalitat de Catalunya un informe estadístic respecte a la implantació i evolució del Programa.
- b. La **Policia Local** de Palafrugell serà la responsable de:
- Detectar i resoldre conflictes de convivència relacionats amb els gats de carrer.
  - Informar a les persones implicades sobre la normativa que afecta a la gestió de les colònies felines.
  - Fomentar la mediació i el diàleg entre veïns i persones alimentadores per solucionar problemes de convivència.
  - Denunciar les conductes que incompleixin l'Ordenança i/o el Protocol.
- c. El **Consell Comarcal del Baix Empordà** a través de l'adjudicatari del servei de gestió de colònies felines, serà el responsable de:
- Gestió de Colònies: coordinar-se amb els alimentadors locals per cartografiar totes les colònies felines del municipi.
  - Seguiment i control: executar les tasques de captura i retorn dels gats a les colònies, realitzar un seguiment regular de les colònies i establir el contacte i la col·laboració amb les persones alimentadores.
  - Documentació i informes: redactar i entregar anualment a l'Ajuntament un informe estadístic respecte a la implantació i evolució del Programa. El document inclourà informació detallada sobre cada colònia, amb la seva ubicació, persones alimentadores, el número de gats segons el sexe presents a la colònia i el nombre de gats esterilitzats.
  - Formació: formar els alimentadors locals en tècniques d'alimentació i gestió de les colònies, emetent un certificat de formació.
  - Generació de carnets: generar carnets d'alimentadors amb codi QR i l'escut de l'Ajuntament, que inclouran nom, DNI, adreça, telèfon de contacte, i el punt d'alimentació controlat autoritzat per alimentar. Els carnets seran enviats a l'Ajuntament.
- d. El **centre veterinari** serà el responsable de:

- Aplicar el protocol sanitari consistent en la desparasitació, vacunació i aplicació dels tractaments necessaris als gats ferals, supervisats per un professional veterinari col·legiat.
  - Registrar els animals: actualment, la identificació dels gats comunitaris es realitza mitjançant mètodes com el marcatge auricular (eartipping).
- e. Les **persones alimentadores** seran les responsables de:
- Participar activament seguint el protocol establert en el present document.
  - Proporcionar aliment i beguda en el punt d'alimentació controlat legalment establert i responsabilitzar-se de la retirada de qualsevol element o residu utilitzat per a l'alimentació dels gats.
  - Col·laborar amb l'Ajuntament aportant informació i dades per mantenir actualitzat el registre de colònies de gats.
  - Col·laborar amb l'Ajuntament si es detecten incidències o problemàtiques derivades de la gestió de les colònies felines.
  - Segons s'indica a l'article 48 de l'Ordenança municipal reguladora de la tinença, el benestar i la protecció dels animals de Palafrugell, si l'Ajuntament així ho autoritza de manera expressa, els responsables de les colònies podran col·laborar en la captura dels animals i el seu transport i recollida del centre designat per l'Ajuntament de Palafrugell, així com el seu posterior alliberament al lloc d'origen.
- f. La **ciutadania** en general tindrà les següents atribucions:
- Prohibició d'alimentació de les colònies de gats, sense autorització prèvia.
  - Respectar la integritat, seguretat i qualitat de vida dels gats comunitaris.

5. Àmbit d'actuació

L'àmbit d'actuació és tot el municipi de Palafrugell. Les actuacions estan orientades a assegurar la salubritat i millorar les condicions de vida i benestar dels felins, mitjançant accions de sanejament de l'entorn, neteja de l'espai i tractament ambiental.

Els objectius de les actuacions són els següents:

- Control poblacional: reduir progressivament la població de gats comunitaris mitjançant esterilitzacions i control de la natalitat.
- Protecció i benestar: assegurar la salut i el benestar dels gats comunitaris.
- Col·laboració ciutadana: fomentar la implicació dels ciutadans en la cura i gestió de les colònies.
- Convivència: millorar la convivència entre els gats comunitaris i els veïns.

Com a norma general, les colònies se situaran en els següents espais:

- Via pública de l'àmbit urbà.
- Espais enjardinats i parcs municipals.
- Solars no construïts de titularitat municipal.
- Altres localitzacions privades, on serà obligatori disposar d'una autorització de la persona propietària del terreny.

Caldrà avaluar cada situació de les colònies per tal d'evitar la proximitat en els següents espais:

- Centres educatius i escoles bressol.
- Centres sanitaris: centres d'atenció primària, clíniques, consultoris o residències de gent gran.
- Equipaments esportius.
- Establiments de restauració: bars, restaurants, cafeteries, terrasses.
- Àrees i espais d'esbarjo per a gossos.
- Zones amb alta densitat de trànsit rodat o vies ràpides.

Finalment, en cas que la ubicació d'un punt d'alimentació per a gats suposi un impacte negatiu per la biodiversitat dels espais naturals protegits, xarxa natura 2000 o per a la fauna protegida, es tramitarà la seva reubicació o desplaçament, previ informe preceptiu de l'òrgan competent de la Generalitat de Catalunya.

6. Requisits per a les persones voluntàries

Segons l'article 48 de l'Ordenança municipal reguladora de la tinença, el benestar i la protecció dels animals de Palafrugell, la concessió de les autoritzacions per alimentar gats de carrer suposarà el compliment de totes les condicions que seguidament es detallen:

- a. L'autorització concedida podrà ser revocada o no concedida, sense dret a indemnització, per raons d'interès públic o per incompliment de qualsevol dels criteris o condicions imposats en la mateixa, sense perjudici de la sanció que correspongui a aquest incompliment.
- b. La persona sol·licitant no ha d'haver estat sancionada administrativament o condemnada penalment amb fets relacionats amb els animals.
- c. El tràmit administratiu per demanar l'autorització per alimentar gats de carrer s'iniciarà mitjançant sol·licitud al Registre General d'Entrada de l'Ajuntament de Palafrugell. A la sol·licitud s'ha de fer constar la/les colònia/es de gats de carrer de les quals la persona sol·licitant es fa responsable. En cas de silenci administratiu la sol·licitud s'entén desestimada.
- d. Tota persona autoritzada per alimentar els gats de carrer, és a la vegada responsable de la/les colònia/es de les quals es fa càrrec, ja sigui de manera individual o col·laborant en el seu manteniment amb d'altres persones autoritzades. L'autorització només serà concedida a persones físiques majors d'edat i tindrà una durada màxima de 5 anys.
- e. Els voluntaris autoritzats seran responsables d'alimentar i abeurar, i han de col·laborar amb l'Ajuntament aportant informació i dades per mantenir actualitzat el registre de colònies de gats
- f. L'Ajuntament de Palafrugell es farà càrrec de les esterilitzacions i controls sanitaris dels animals mitjançant acords o convenis amb centres veterinaris, ja siguin de caire privat o públic. Si l'Ajuntament així ho autoritza de manera expressa, els responsables de les colònies podran col·laborar en la captura dels animals i el seu transport i recollida del centre designat per l'Ajuntament de Palafrugell, així com el seu posterior alliberament al lloc d'origen.

7. Criteris i protocols

7.1 Planificació del programa CER

La gestió ètica de les colònies felines consisteix en la captura i control sanitari de gats de carrer, l'esterilització, actuacions clíniques, marcatge i identificació dels gats i retorn a la colònia d'origen.

Els gats esterilitzats seran identificats mitjançant marca a l'orella (eartipping) i testats sobre les malalties infecto-contagioses més rellevants del moment.

7.2 Captura i transport

Els gats es capturaran en gàbies parany amb dispositius de tancament automàtic que permeten l'accés dels animals a l'interior, però no la seva sortida. A fi d'evitar temps innecessari dels gats a l'interior de les gàbies s'haurà de coordinar les captures amb el centre veterinari.

7.3 Esterilització i actuacions clíniques

El centre veterinari es farà càrrec de les esterilitzacions i control sanitari dels gats. Aquest estarà habilitat per a realitzar les tasques veterinàries i disposarà de les titulacions habilitants per desenvolupar les intervencions establertes.

Les possibles actuacions per part del centre veterinari inclouran un examen físic, l'esterilització, identificació i marcatge dels gats. En cas que sigui necessari, pot incloure també el subministrament antibiòtic, la desparasitació i la vacunació, la prova FELV / FIV, o altres proves diagnòstiques menors.

L'eutanàsia dels gats està prohibida i només es realitzarà per raons humanitàries i sanitàries segons el que preveu la *Llei 7/2023 de 28 de març, de protecció dels drets i el benestar dels animals* i l'article 12 de l'Ordenança municipal reguladora de la tinença, el benestar i la protecció dels animals de Palafrugell.

7.4 Retorn a la colònia o altres destins

Una vegada l'animal s'ha intervingut quirúrgicament, caldrà retornar a la colònia d'origen o, eventualment, l'entrada a refugi o entitat protectora per a ser donat en adopció.

En aquells casos en què els animals, pel seu caràcter sociable o per causa de salut no puguin ser retornats a la colònia, es treballarà amb associacions i/o entitats protectores per promoure adopcions. Aquestes, sempre que sigui possible, no se separaran de la mare fins a finalitzar el període de deslletament, que serà aproximadament de 8 setmanes.

- Procediment de registre de punts d'alimentació i persones alimentadores

El registre d'un nou punt d'alimentació controlat de gats es farà d'ofici o a petició d'un interessat. L'Ajuntament de Palafrugell autoritzarà, previ informe tècnic justificatiu, el registre d'un nou punt d'alimentació controlat de gats.

A petició d'un interessat caldrà:

1. Presentar al registre de l'Ajuntament, una instància genèrica degudament omplerta amb indicació de:
  - a. Dades de la persona sol·licitant.
  - b. Ubicació del punt d'alimentació proposat.
2. L'Ajuntament, a la vista de la sol·licitud, visitarà la ubicació i determinarà tècnicament la idoneïtat de la proposta. Aquesta s'aprovarà, si s'escau, per resolució de l'òrgan competent.
3. Un cop autoritzada se li atorgarà un carnet de persona alimentadora amb codi QR, on s'indicarà el punt o punts d'alimentació pels quals està autoritzada.
4. Aquest punt d'alimentació controlat haurà de ser condicionat adequadament i qualsevol canvi haurà de ser autoritzat per l'Ajuntament de Palafrugell.

Els punts d'alimentació es mantindran controlats i nets, gestionats per les persones alimentadores acreditades.

L'Ajuntament hi instal·larà menjadores elevades per evitar la presència de rosegadors.

Cada punt s'identificarà de manera visible amb el número de cens de la colònia i la prohibició de donar menjar als gats, si no és a través de personal autoritzat.

- Criteris d'alimentació, neteja i atenció

Segons recull l'article 48 de l'Ordenança municipal reguladora de la tinença, el benestar i la protecció dels animals de Palafrugell:

- a. L'alimentació només serà permesa al punt d'alimentació autoritzat i conforme als criteris o condicions que estableixi l'Ajuntament de Palafrugell prèvia autorització.
- b. El tipus de menjar utilitzat per alimentar els animals, serà exclusivament pinso sec, i sempre amb autorització expressa de l'Ajuntament. Excepcionalment es podrà alimentar algun animal que així ho requereixi amb menjar humit (llaunes) especial per a gats. En aquests casos, l'aliment s'abocarà en una safata impermeable i s'esperarà fins que l'animal acabi de menjar. Un cop l'animal hagi finalitzat, es llençarà la safata i les restes de menjar a les escombraries. Mai es faran servir restes de menjar per alimentar els gats. Per l'abeurament dels animals només es farà servir aigua. L'aigua es canviarà com a mínim un cop cada dos dies. Aquesta mesura té com a objectiu preservar la salut dels animals i evitar la proliferació del mosquit tigre.
- c. Mai no es posarà el menjar dels animals directament sobre el terra. S'utilitzaran safates o d'altres estris impermeables per dipositar el menjar. Mai no es posaran les safates oestris utilitzats per alimentar i abeurar els animals a les voreres ni a la calçada. Els estris utilitzats es netejaran o canviaran de manera periòdica. Les zones on alimentar els animals restaran tan amagades com sigui possible i caldrà atènyer-se a les recomanacions sobre la seva ubicació, que disposin els tècnics de l'Ajuntament de Palafrugell. Les zones on alimentarels animals es triaran segons criteris de màxima discreció. Mai es donarà menjar als animals a l'interior de centres escolars. S'evitarà en la mesura del possible la seva proximitat amb centres escolars i zones de concentració de persones

8. Avaluació del Programa

El seguiment anual del Programa inclourà:

1. Seguiment continu i recompte dels gats de cada colònia per assegurar l'eficàcia del Programa. Els resultats seran visibles en un mapa dels punts d'alimentació controlats de les colònies de gats ferals. El mapa serà públic i consultable a través de la pàgina web de l'Ajuntament i la informació de cada punt d'alimentació inclourà:
  - El número del cens del punt d'alimentació controlat.
  - L'adreça del punt d'alimentació.
  - La seva ubicació en coordenades GPS.
  - Una descripció especificant el número de gats, diferenciant entre mascles i femelles, i el número de persones alimentadores autoritzades.
2. Inventari del mobiliari i accessoris instal·lats a cada punt d'alimentació controlat.
3. Informe anual estadístic detallant l'estat d'implantació i evolució del Programa.